

IV. GNU/Linux Szakmai Konferencia

A Linux-felhasználók Magyarországi Egyesülete (LME) az Infoszférával közös szervezésben 2002. november 9-én Budapesten, a Best Western Grand Hotel Hungáriában rendezte meg szokásos éves szakmai tanácskozását.

Az LME négy évvel ezelőtt, 1998 őszén alakult meg, amit közel féléves jogi eljárás követett, emiatt a végleges

bejegyzés csak 1999 tavaszán történt meg. Az egyesület azóta minden évben megrendezi szakmai konferenciáját. Az eddigi évekre visszatekintve nyugodtan állíthatom, hogy az idei messze a legszínvonalasabb, igazán profi módon megrendezett esemény volt.

A 10 órás kezdésre minden kiállító elfoglalta a számára kijelölt kiállítói

helyet, a látogatók beléptetése is végetért, ennek köszönhetően Sári Gábor, az LME elnöke időben tudta köszönteni a jelenlévőket és egyben a tanácskozást megnyitni. A lényegében három különböző helyszínen tartott előadásokat könnyű volt megtalálni, hiszen az Infoszféra munkatársai szinte mindenütt ott voltak, segítőkészen, tájékozottan irányították a látogatókat.

Az előző konferenciákkal ellentétben most minden előadás az előre meghirdetett időpontban kezdődött, csúszás nem történt, ezért a 18 órás zárás is tartható lett volna, ha az események végére kialakult „házbulis” hangulatot a szervezők meg kívánták volna szakítani, de szerencsére nem tették.

Délelőtt a 363 bejegyzett látogató (a jelek szerint sokan nem tudtak eljönni) kapott egy ajándékcsomagot, ami többek között egy „szavazólapot” tartalmazott, melyen az általa legjobbnak tartott előadóra adhatott le szavazatot, valamint jelentkezhetett a zárás előtt lebonyolított tombolára.

Idén Kadlecsik József nyerte a legjobb előadó díját, ami a Kiskapu Kft. tízezer forintos könyvutalványja volt. Józsefet felkérték, hogy a tombolasorsoláson „húzó” emberként vegyen részt, amit természetesen örömmel elvállalt. A következő nyereménytárgyak kerültek kisorsolásra (zárójelben a díjat felajánló nevével):

- egy Soldier of Fortune for Linux eredeti játékprogram (Software Books);
- az „Informatikai rendszerek biztonsága” című szakkönyv (Infoszféra Kft.);
- egy FreeBSD-, egy OpenBSD- és egy NetBSD-telepítő CD-készlet (Magyar BSD Egyesület);
- öt GNU/Linux-póló (LME);
- fődíjként egy 1,5 m magas plüsspingvin (Pilátus-Comp Kft.).

Fontos megjegyezni, hogy a megjelent kiállítók jó hangulatúnak és kimondottan eredményesnek ítélték a rendezvényt. Ezt az is bizonyítja, hogy már másnap többen köszönőlevelet küldtek az egyesületnek, amelyben kérték, hogy a jövőre megrendezésre kerülő konferencia szervezésekor ismét számítsanak a részvételükre.

Az eddigi konferenciák hagyományait követve természetesen jelen volt az LME CD-író projektje, ahol a nap folyamán számos Linux-terjesztés gazdára talált.

A konferencián bemutatásra került előadások mennyisége, szakmai színvonalai is figyelemre méltó. Álljon itt egy kis ízelítő!

Csomagszűrő tűzfalak – a Netfilter

A Linux-mag korai változataitól kezdve létezett csomagszűrő szolgáltatás, ami több lépésben fejlődött, változott. A lépcsőket általában a felhasználói térben futó beállító-program nevéhez szokták kötni: ipfw, ipfwadmin, ipchains és a legfiatalabb a sorban az iptables. Az IP Tables rendszermagbéli „párja” a Netfilter.

A Netfilter a 2.3-as fejlesztői maggal jelent meg, a 2.4-es üzembiztos rendszermagsorozat ezt már tartalmazza. Léteznek visszafelé együttműködő modulok is, amelyekkel az IP Chains, sőt az ipfwadm formálisan tovább használható a Netfilter beállítására, de ez nem ajánlott, hiszen a megoldás erősen hasonlítana arra, mintha a jó öreg Trabi műsorfalát átszerelnék vadonatúj Mercedesünkbe, csak azért, mert megszoktuk...

Előadó: Kadlecsik József

Az embertől az államig: a nyílt forráskód kormányzati használata

A legfontosabb tényező a kormányzati rendszereknél nem(csak) a rendszer ára, hanem annak biztonsága. Szabad programok esetén lehetőség nyílik a programok ellenőrzésére, biztonsági felülvizsgálatára (auditálására). Ez egyre fontosabb, hiszen napvilágra került már olyan tény is, miszerint a legelterjedtebb operációs rendszerben olyan hátsó kapu volt (csak volt?) található, amelyhez egy kulccsal a Microsoft, egy kulccsal az amerikai nemzetbiztonsági hivatal, egy kulccsal pedig az ismeretlenek rendelkeztek.

Miért fontos a kód felülvizsgálhatósága? Egy képzett számítógépes betörő (cracker) nem kell, hogy rendelkezzen a rendszer forráskódjával, anélkül is be tud törni a rendszerbe. Elég csak azokra az időkre gondolni, amikor még nem terjedtek el a szabad programok és rengeteg betörés volt. A szakemberek azonban kijavíthatják a hibákat, ha rendelkeznek a forrással. A Világhálón pedig számos fejlesztő és cég tanulmányozhatja a forráskódot, míg a zárt forrású termékeknl erre esély sincsen.

A tapasztalatok alapján látszik, hogy a szabad programok jelentik az egyetlen lehetőséget a kormányzati munkában. Nem véletlenül választotta az Amerikai Nemzetbiztonsági Szolgálat (NSA) fejlesztési felületül az olyan szabad rendszereket, mint a Linux vagy a FreeBSD.

Előadó: Deim Ágoston

Magyar Ispell – Válasz a Helyes-e?-re

A Magyar Ispell nyílt forráskódú projekt eredményével a Linux hazai – asztali felületeken történő – elterjedésének egyik legnagyobb gátját, a magyar helyesírás-ellenőrző hiányát sikerült orvosolni. A „műtét” kimenete olyan szerencsés volt, hogy ma a Magyar Ispell jobbnak tekinthető, mint a Microsoft Office-szal piacvezetővé vált „Helyes-e?” programja (MorphoLogic).
Hogyan készül egy profi nyelvi program? Mi a siker titka? – erre kaphatott választ, aki meghallgatta az előadást.
Előadó: *Németh László*

Ördög és pokol – Gondolatok a BSD-kről egy Linux-konferencia ürügyén

Hogy mi az a BSD, és főleg mik azok a BSD-k, napokig lehetne tárgyalni. Megközelíthető jogi, nyelvészeti, valószínűleg néprajzi alapon is, mi maradunk a száraz szakmaiság útján.
A BSD-k gyakorlati szempontból olyan Unixnak tekinthető operációs rendszerek, amelyek többsége a Linuxhoz hasonló lehetőségekkel bír és a fejlesztésük is ahhoz hasonlóan alakult. Hasonlítanak a Linuxhoz például abban is, hogy többféle BSD létezik, ahogy Linuxból is több terjesztés érhető el. Hasonlít abban, hogy jó-rossz programozók tucatjai, százai és ezrei fejlesztik, akiknek döntő többsége nem ezeknek a programoknak a fejlesztéséből tartja fenn magát és a családját.
Milyen BSD-k vannak és mire jók? Mit kapunk egy BSD-rendszerrel? A fenti kérdésekre Zahemszky Gábor, a BSD egyesület elnöke adta meg a választ.
Előadó: *Zahemszky Gábor*

A PHP-GTK

A PHP egy ingyenes, könnyen tanulható parancsnyelv, a GTK pedig egy több nyelvhez illeszkedő, grafikus felület készítésére használható eszközkészlet.
Ennek a két nagyszerű eszköznek az összekapcsolására született meg a PHP-GTK felületfüggetlen kiterjesztés. Néhány fejlesztőnek eszébe jutott, hogy ötvözni kellene a fenti két, látszólag teljesen összeegyeztethetetlen programot. 2000 őszén nekiláttak, és 2001 márciusában elkészült az első változat. Az első megbízható kiadásra pedig 2002 januárjáig kellett várni.
A PHP-GTK olyan PHP-bővítvény, mely a GTK-elemeket mint objektumokat teszi elérhetővé. 95 osztály és több mint 970 függvényt ad a PHP sajtójához, így az egyik legnagyobb bővítvénye. Az előadáson a PHP-GTK példa-programokon keresztül került bemutatásra.
Előadó: *Körmendi Domokos*

Az Oracle-Linux kapcsolat

A Linux már elérte a vállalati üzleti felhasználhatóság színvonalát. Kevesebb cég, de nagyobb szakértelemmel, vállalati szinten is elvárható támogatással áll a piacon elterjedt Linux-változatok mögött. Az Oracle az elsők között ismerte fel, hogy a Linuxszal érdemes a nagyvállalati piacon és a saját termékkörében is foglalkozni. Az első szélesebb körben elérhető Oracle on Linux

(8.0.5) már közel négy éve megjelent. Megjelentek és teljes körű felhasználhatóságot kíván továbbá az Oracle Application Server széles körű elemhalmaza és maga az Oracle E-Business Suite is, ami a vállalat irányítási rendszerek teljes kínálatát biztosítja. A Real Application Cluster megjelenésével az Oracle szakított a kizárólagos elgondolással, hogy a komoly nagyvállalati rendszerek alá csak nagy, monolit típusú eszközöket szabad értékesíteni. A RAC program szerkezete lehetővé teszi, hogy az egyszerűbb, olcsóbb számítógépekből (jellemzően akár PC-kiszolgálókból) is nagy összeteljesítményű, hibatűrő kiszolgálógépet építeni telepek (cluster) használatára, és ezt jól ki is lehessen használni. A Linux pedig az egyik választható operációs rendszere ezeknek a PC alapú kiszolgáló-környezeteknek. E forradalmian új telepítési módszereinek a bemutatása volt az előadás leghangsúlyosabb része.
Előadó: *Markovics Péter*

Webkiszolgáló-védelem határvédelmi eszközökkel

Az előadás egy valós esetből nyert tapasztalatokat igyekezett feltárni, illetve az alkalmazott megoldásokat ismertetni. A feladat szerint egy portáljellegű oldalt kellett védelmi rendszerrel ellátni. A portál fejlesztése a végéhez közeledett, de tervezése során a biztonsági szempontokat nem vették figyelembe. Mivel a honlapok feltörése és tartalmuk megváltoztatása látványos, a betörők körében egy webkiszolgáló általában kedvelt célpont. A kockázatot jelen esetben az emelte, hogy az oldal várt látogatottsága magas, továbbá rendszeres sorsolásokon értékes ajándékok nyerhetők.
Előadó: *Scheidler Balázs*

Gibizer Tibor
(gibzo@linuxmania.hu)
újságíró, immár hét éve a Linux elkötelezett híve. Imádjá a kutyákat, a kerékpározást és az autós csavargást.

Körmendi András

Markovics Péter

Kiszolgáló és tűzfal nem csak baglyoknak

Alig pár hónapja jelent meg az UHU-Linux ügyfél-változata, és nemsokára kezünkbe vehetjük a kiszolgáló- és tűzfalváltásokat.

Az UHU-Linux fejlesztői csapata nem télenkedik, tagjai folyamatosan készítik az új RC2-es ügyfélváltatot, ami e cikk megjelenésekor feltehetően már elérhetővé válik a nagyközönség számára. A programozásban kicsit jártasak el tudják képzelni, milyen nagyszabású feladat egy önálló operációs rendszer elkészítése. A legtöbben azt hittük, hogy ezzel ki is merülnek az UHU erőforrásai, de tévedtünk. Több fejlesztő szinte egyszerre vetette fel, hogy egy hazai fejlesztésű kiszolgáló- és tűzfalváltatra is szükség lenne. Az UHU vezérkara nem télenkedett, ezért az ötlet megszületését azonnal tett követte. Beindult a mókuserék!

Jelenleg az UHU fogja össze a fejlesztéseket, azonban a munka jellegéből fakadóan több cég önállóan végzi a közösen megbeszélte és vállalt feladatokat. Lényegében mindenki abban segít a legtöbbet, amiben a legjobb, tehát igazi csapatmunka alakult ki. Tekintettel vannak egymásra, segítik egymás munkáját, hiszen közös a cél: legyen végre hazánknak is saját Linuxa, ami minden feladat ellátására alkalmas.

Hogyan lehet immár nem egy, hanem egyszerre három feladatra összpontosítani? A válasz egy régen elfelejtett fogalomban rejlik, ez az összefogás, ami sajnos egyre ritkábban lelhető fel a hazai fejlesztők között.

Miért van szükségünk kiszolgálóra és tűzfalra az ügyfélváltot mellett, amikor ezeket a feladatokat más Linux-terjesztésekkel is meg lehet valósítani? Azok a szakemberek, akik ezzel foglalkoznak, a felmerülő gondokat biztosan meg is tudják oldani, csak hogy gondolni kell a Linuxhoz kevésbé értékre is, akik csak azért nem térnek át, mert a tanulási görbe íve kezdetben közel sincs arányban az elért eredményével. Bár tudják, mi a cél, a megvalósításra számítható idő kevés. Nekik olyan megoldást kell nyújtani, ami magyar, jó leírással bír, és a kezelőfelülete minden elérhető beállítást tartalmaz.

A különböző Linux-összeállítások előnye egyben hátrány is. A DVD méretűvé vált terjesztések túlzott programválasztéka riasztóan hat a felhasználókra. Mit használjanak, mire és miért pont azt? Vegyük példának a Debian GNU/Linuxot, amit az ilyen feladatok ellátásakor a leggyakrabban használnak. Több mint 8000 csomagból kell kiválasztani a számunkra megfelelőket, be kell őket állítani, ami az esetek többségében terminálon keresztül, parancsok bevitelével történik. Nem szabad elfelejteni azt sem, hogy az új összeállítások a Debian legendás megbízhatóságának eléréséhez sokszor a kívántnál is lassabban jelennek meg, bár a hibajavításokra az esetek többségében nem lehet panasz. Az angolul kevésbé értők számára szinte használhatatlan, ha mindennemű linuxos előképzettség nélkül kell egy kiszolgálót felépíteni vagy egy tűzfalat felhúzni. Így érthető, ha a felhasználói tábor növekedése ezeken a területeken messze elmarad az asztali felhasználásokhoz képest, annak elle-

nére is, hogyha valamire, hát a hálózati munkára a költséghatékonyság figyelmen kívül hagyása esetén is az egyik legjobb megoldást a Linux kínálja. Be kell látnunk, hogy a legtöbb cég nem bő programválasztékra vágyik. Nekik nem kell több, mint egy olyan kiszolgáló, ami a mindennapos irodai vagy egyéb számítástechnikai feladatokat összefogja és irányítja. Ennek felismerése, a mindennapok tapasztalatai és a visszajelzések vezették a készítőket arra, hogy egységes, könnyen karbantartható célterjesztést hozzanak létre.

A cégek jogos igénye, hogy a felhasználókat központilag lehessen felügyelni. Amennyiben egy vállalati rendszergazdának sok kiszolgálót és ügyfélgépet kell felügyelnie, nem sok ideje marad a különálló felhasználói adatbázisok kiszolgálóprogramok szerinti karbantartására.

A többletteleherrel együtt a hibázás esélye is megnő, így kézenfekvő, hogy csak egy könnyen és jól felügyelhető rendszer elkészítését érdemes megvalósítani. A jelenlegi Linux-összeállításokon végigtekintve sajnos nemigen találunk olyat, ami könnyen telepíthető, a telepítés után rögtön rendelkezik a központi felhasználó-adatbázis elérhetőségével és az ehhez kapcsolódó vezérlőfelülettel. Olyat meg végképp nem lelünk, aminek a fejlesztése hazánkban történik, tehát a leghozzáértőbb segítség is helyben van.

Az UHU kezelőfelülete természetesen nemcsak a felhasználókezelést tartalmazza, hanem rajta keresztül a kiszolgálón futó alkalmazásokat is beállíthatjuk. Lényeges pont, hogy a felhasználók felügyeletével ne csak a felhasználók hozzáadását, csoportokba szervezését, jelszavaik módosítását lehessen megoldani, hanem a felhasználókat a szolgáltatásokhoz is hozzá lehessen rendelni. Ez utóbbit akár úgy is, hogy a felhasználó minden szolgáltatáshoz külön jelszót kapjon. Fontos azonban, hogy a felhasználó saját maga be tudja állítani jelszavát, személyi adatait vagy azt, hogy a levelei hova kerüljenek továbbításra (természetesen csak akkor, ha erre a rendszergazda engedélyt adott).

Nincs szükség nagy programválasztékra. Szükség van azonban megbízható működésre, a támogató cégtől pedig gyors és pontos terméktámogatásra. A fentiek végiggondolása után a célok egyértelműek:

- szabványos alapokon nyugvó központosított felhasználói adatbázis létrehozása,
- a központi adatbázist elérni képes alkalmazások használata,
- a kiszolgálóalkalmazások könnyű beállíthatósága,
- az elérhető legnagyobb biztonság megteremtése,
- a feladatokat maradéktalanul ellátó legkisebb csomag a könnyű karbantartás és a felhasználói támogatás érdekében,
- különböző erőforrást feltételező beállítófájlok különböző géptípusokhoz,
- jól működő csomagkezelés,
- grafikus telepítőalkalmazás,
- kezelhető és könnyen bővíthető vezérlőeszköz,
- sok és pontos segítség a program mellé.